

Forradalmi jelentőségű NAP-GÉPET talált fel egy amerikai magyar mérnök

— Az Est tudósítójától —

»Dr. Telkes Mária találmánya olyan forradalmi jelentőségű a technikában, mint annakidején az autó feltalálása volt.«

Ezt a súlyos, nagyjelentőségű megállapítást az amerikai *Farm Chemurgical Council* (Mezőgazdasági Vegyi Tanács) elnöke tette abban a nyilatkozatában, amely most jelent meg a *Detroit Press* hasábjain.

Ugyanakkor a *Westinghouse Electric Company*, Amerika legnagyobb villamosági vállalata szerződést írt alá a magyar mérnökkel. A cég új osztályt állít fel a találmány kihasználására, az osztályt dr. Telkes Mária vezeti, aki egyébként a gyár teljes üzemével rendelkezik, hogy gépeit tökéletesíthesse.

A nagy felfedezés

Mi hát ez a csodálatos felfedezés? Dr. Telkes Mária, a clevelandi biofizikai intézet vezetője, a világhírű *Csile* professzor első munkatársa, megtalálta annak a módját, hogyan lehet

a nap hőenergiáját az iparban és mezőgazdaságban használható elektromos árammá változtatni.

Maga a probléma nagyon régi, bizonyos primitív megoldást eddig is ismertek: a napsugarakat eddig hőmorú tükrökkel gyűjtötték össze, és a vizet forralták velük s a víz gőze gépet hajtott. Ez a módszer a napsugár energiájának egy ezredrészét használta. Az új találmány első formájában máris a napenergia tízszázalékát, az eddiginek százszorosát tudja hasznosítani: lényege az, hogy az elektrofizikából ismert fém párok tulajdonságait használja fel.

Ha bizonyos fémeket összeforrasztanak, hevítéskor elektromos feszültség lép fel. A fémek rövidesen felmelegsznek, mire a feszültség megszűnik. A *Telkes-féle találmány* lehetővé teszi, hogy a fém párt állandó hevítés ellenére

mindig megtartsa elektromos feszültségét.

A magyar feltalálónő rokonsága Budapesten él. Sógora dr. Dukker Károly belvárosi ügyvéd, szívesen ad róla felvilágosítást.

Milyen a nap-gép?

— Telkes Mária nagyon egyszerű elgondolásból indult ki. — mondja. — Évente bizonyos számú napon majdnem minden országban süt a nap. A találmány lehetővé teszi, hogy olyan vidékeken, ahol nagyvárosoktól távol, magányos farmokon gazdálkodnak, minden egyes farmnak legyen

saját olcsó áramfejlesztő telepe,

amely ellátja a gépek hajtásához és a világításához szükséges elektromos energiával. Az új találmány felhasználásával minden egyes gazdaság a saját használatára elektromos árammá alakíthatja át a napfényt. Ezt az áramot természetesen nemesek a nappali órákban használhatja, hanem néhány akkumulátor közbeiktatá-

sával az épületek éjjeli világítására is tárolhatja. A találmány különösen vízszegény vidékeken lesz jelentős és ott, ahol öntözőgazdálkodásra lehet berendezkedni. Mennél jobban süt a nap, annál több vízre van szüksége az öntözőgazdálkodásnak, de viszont az intenzív napsütés annál több elektromosságot termel a szivattyúk állandó üzemeltetésére.

— Milyen a szükséges berendezés?

— Oly egyszerű, hogy lényegesen alatta marad a gőzgépek löerő egységének. Eddig 10%-os napenergia kihasználást jelent Telkes Mária találmánya, de a *Farm Chemurgical Council* véleménye szerint

30%-ig lehet emelni.

A berendezés nagyon olcsó. Így remélhető, hogy a nagy áramfejlesztő telepek is bevezetik és a tavasz-nyári hónapokban leállítják a költséges gőzüzemet. Ezzel lehetővé válik a magas elektromos egységárak leszállítása.

Amerika legérdekesebb asszonya

— Nem volna egyszerűbb, ha a nagy erőtelepekről vezetnék az elektromos áramot?

— Az elektromos transzmissziós vonalak építése rendkívül költséges és elszórt tanyák, falvak számára nem fizetődik ki. Az új találmány segítségével viszont 4-5 hónapig olcsón és egyszerűen elláthatják magukat elektromos árammal. *Telkes Mária* egyikéül sok találmánya van. A *New York Times* és *Cleveland Press*, valamint a *Detroit Press*, már 1934-es újsóvi számukban is

Amerika egyik legérdekesebb és legértékesebb asszonyának

nevezik *Telkes Mária dr.-t.* Abban az időben talált fel egy gépet, amellyel az agysejtek elektromos sugárzását lehet megmérni... Sógornő a *Sophianumban* érettségizett jelesen, azután kémiai és fizikai doktorátust szerzett a budapesti tudományegyetemen. Már egyetemista korában is volt egy elektromos biztosíték és egy elektromos úton való dohányzemesztési találmánya. Tizenkét éve, doktorátusi jutalomképpen kiutazott nagybátyjához, néhai *Ludwig Ernő* főkonzulhoz Amerikába. Ottragadt örökre. Rövidesen meghívta a clevelandi klinika, ahol később a biofizikai intézet vezetője lett. Több könyve jelent meg Amerikában. Szakcikkei megszámlálhatatlanok. Két éve egy milliós példányszámú napilap országos szavazást rendezett, hogy ki Amerika nyolc legérdekesebb asszonya. A nemzeti szavazáson

Telkes Mária bekerült a legérdekesebb amerikai asszonyok közé,

mint aki az elmúlt évben a nők közül a legkomolyabb tudományos eredményt érte el. H. L.

HÁRMASKÖNYV HIRDETÉS ATÁSOS

Szirmai Veronka
síremlékének felavatása
e hó 3-án, vasárnap délben 12 órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temetőben. 17. szakasz, 3. sor, 1. sír.

A minisztertanács ma a felsőház reformjával foglalkozott

Ma folytatják a NEP-ben a dunántúli képviselők meghallgatását

— Az Est tudósítójától —

A kormány tagjai *Darányi Kálmán* miniszterelnök elnöklésével ma délelőtt feltízkor minisztertanácsra ültek össze. A minisztertanácsban a kabinet valamennyi tagja résztvevett, *Fabinyi Tihamér* pénzügyminiszter is, aki három napig gyengélkedett és hivatalába sem járt be, de most már meggyógyult.

A minisztertanács elsősorban folyó ügyeket tárgyal, majd folytatja a felsőház reformjáról szóló javaslatnak a múlt héten megkezdett tárgyalását.

A nemzeti egység pártjában tudvalevőleg sorozatos tanácskozások indultak meg a választójogi törvényjavaslat előkészítésére. Tegnapra négy dunántúli megye képviselőit hívták össze, akik előtt *Mikecz Ödön* igazságügyi államtitkár ismertette a választójogi törvényre vonatkozó statisztikai adatgyűjtés anyagát. *Darányi* miniszterelnök is résztvevett ezen a tanácskozáson, de kijelentette, hogy

nem mint miniszterelnök, hanem mint zalai képviselő.

Ma délutánra a többi dunántúli megyék képviselőit hívták össze. Ezen a megbeszélésen éppen úgy, mint tegnap a képviselők, előadják az adataikat és észrevételeiket.

Konkrét javaslatról semmiféle vonatkozásban nincs még szó, a képviselők azonban a választójogi alapelveire vonatkozó elgondolásaikat is előadhatják. Amint a miniszterelnök közölte a képviselőkkel, a felmerült kívánalmakat és szempontokat figyelembe fogják venni a javaslat megalkotásánál.

Megkezdődött a Textilbeszerző nagy uzsorapere

— Az Est tudósítójától —

Emlékeztet az a nagyszabású bűnper, amely körülbelül egy esztendővel ezelőtt keletkezett az összeomlott *Textilbeszerző Kft* körül. A tárgyság egyik megszökött tagját néhány héttel ezelőtt hozták *Törökországból*, ahol elfogták, *Budapestre*.

A büntetőtörvényszék *Lengyel Géza* tanácsa ma délben kezdte meg ugyanezen társaság nagyszabású uzsora bűnperének a tárgyalását. Ez az ügy kapcsolatos a *Textilbeszerző Kft* üzelmével.

A vádlottak padjára kerültek

többrendbeli uzsora

büntetővel vádoltnak *Schuchner Nándor* és *Schneider Zsigmond*, a *Textilbeszerző* volt igazgatói, akiket csak

nemrégiben helyezték a vizsgálati fogságból szabadlábra. De vádat emelt az ügyészség *Weisz Izidor* úrnök és ifjú *Somorjay Gyula* magántisztviselő ellen is.

A vádirat szerint ugyanis a vádlottak, mint a *Textilbeszerző Kft* tagjai, illetve alkalmazottai,

számos uzsora-bűncselekményt követtek el áruhitelzessel kapcsolatban.

Elsőnek *Weisz Izidort* hallgatta ki a bíróság. Tagadta bűnösségét. Azzal védekezett, hogy nem megszorult embereknek adtak kölcsönt. Akik hozzájuk fordultak, jómódú embereknek mondták magukat és házvételre, valamint üzleti célokra kértek kölcsönöket.

Nyilttér

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Ebben a rovatban a hirdetések ára millimétersoronként hétköznap 70, vasárnap 80 fillér. A legkisebb hirdetés ára 7, illetve 8 pengő.

Angina pectorisnál, a rohamokban fellépő nyomasztó szívtáji fájdalomnál, reggelenként 1/2, esetleg 3/4 pohár természetes *Ferenc József* keserűvíz is elegendő ahhoz, hogy a belek működését elrendezze és megfelelő emésztést biztosítson. Kérdezze meg orvosát.

PARLAMENT PINGÉBEN

október 1-től új műsorával

TÓTH BÖSKE

énekel

CSÓKA FERI muzsikál

Telefon: 116-405 **Márkus Imre** igazgató

Oktober 2-án, szombat este nyílik az

"OSTERIA LIDO"

IV., Gróf Károlyi uca 26. Telefon: 186-252

65 pengőért készítek többszöri mérték után próbával férfiföltényt vagy átmeneti kabátot a legújabb ősi szövetekből, gondos kidolgozással. „Hazai Szabóipar”, Erzsébet körút 50.

Adorjanné M. Frida balett-és táncintézetében (Erzsébet körút 44. sz.)

balett, stepp, akrobatika és a táncanfolyamok október 4-én, hétfőn kezdődnek. Beiratások még tartanak. Tájékoztatót az intézet kívánatra barmenve küld. (Telefon 145-433)

CSILLÁRT METEOR csillárgyárban

vásároljon! Gyarunk 1938. évi nagy teljesítménye: **3+1-lángú ebédilócsillár** alabástrom betéttel, fel- és lefelé egő 19.80

Üzletek: Podmaniczky uca 27 Váci uca 2 József körút 44 Vármház körút 11 Erzsébet körút 13 Pécs Miskolc Eger Elárúsítóhelyek: Debrecen Szeged Győr Részletre is! Kérje most megjelent árjegyzékünket!

1938 évi összes új típusú márkás

RÁDIÓK

METEORnál Podmaniczky uca 27. szám

ELYSÉE

KÁVÉHAZBAN estenként

VÖRÖS ANIKÓ

szencziós új műsorral.